

časopis kolektiva industrije motornih vozil

Ukrepi za doseganje plana 1983 v tozdu Tovarna avtomobilov

Na osnovi analize sedanjega stanja proizvodnje in poročil vodij proizvodnje v Tovarni avtomobilov je bilo ugotovljeno, da so vzroki za neizvrševanje plana v letu 1983 predvsem pomanjkanje delovne sile, pomanjkanje rezervnih delov za redno vzdrževanje opreme, slaba delovna disciplina, veliko odsotnosti z dela v poletnih mesecih ter še vedno pomankljiva in nepravočasna oskrba proizvodnje z materialom.

Obenem je bilo ugotovljeno, da se je stanje v proizvodnem procesu tozda Tovarna avtomobilov izredno izboljšalo in da so v prvem polletju tekočega leta izdelali 50 odstotkov več osebnih vozil kot v enakem obdobju lanskega leta in to z enakim številom zaposlenih delavcev. Hkrati pa je tudi ugotovljeno, da so delavci tozda TA v prvem polletju uresničili plan proizvodnje R 4 za 89 odstotkov, R 18 za 93,5 odstotkov, dostavnih vozil pa le za 55,5 odstotkov.

Neizpodbitno je dejstvo, da so si v drugem četrtletju, kot tudi v drugem polletju, zastavili precejšnje povečanje plana proizvodnje v odnosu na lansko leto, ki ga z aktiviranjem predvsem notranjih rezerv morajo uresničiti. Razveseljivo je, da so ozka grla v lakirnici karoserij razrešena in da ni več nikakršnih tehnoloških ovir za izvrševanje zastavljenega plana.

O tem je 13. julija 1983 razpravljala razširjeni kolegij tozda Tovarne avtomobilov in zadolžil vse vodstvene in vodilne delavce ter predstavnike DPO, da spodbudijo vse zapo-

slene k izvajanju ukrepov za doseganje plana proizvodnje.

Tako naj se v vseh proizvodnih in oddelkih glede na nastale tehnološke spremembe ažurirajo in uvedejo usklajeni izdelovalni časi, za kar so zadolženi vodje proizvodenj in vodje tehnoloških skupin.

S še večjim angažiranjem vseh vodilnih in vodstvenih delavcev, kot tudi vseh družbenopolitičnih organizacij, je treba nujno zagotoviti boljše izkoriščanje delovnega časa ter povečanje povprečnega delovnega učinka za eno uro dnevno. Glede na ugotovitev, da nekateri dnevno zamujajo z začetkom dela, čez dan delajo ohlapno in neučinkovito ter prezgodaj zapuščajo delovna mesta, moramo takoj zagotoviti obračun delovnega časa po dejansko opravljenem delu.

Kot nujno naj bi v ta namen nabavili ure za evidentiranje prisotnosti na delu in jih postavili v neposredni bližini oddelkov. To naj bi bilo storjeno do konca tega leta.

Neobhodno je treba zagotoviti redno oskrbo proizvodnje z montažnimi deli in repro materialom, za kar je odgovoren sektor nabave, ter planiranje in upravljanje s proizvodnjo. Sektor nabave in vzdrževanja pa je dolžan zagotoviti redno oskrbo z rezervnimi deli za redno vzdrževanje opreme.

Za povečanje delovne storilnosti in odpravo motenj v proizvodnem procesu je treba nujno pripraviti stimulatívno nagrajevanje za izvrševanje plana in pričeti z njim s 1. septembrom 1983. Tako naj bi se preizkusni obračun pripravil že za mesec avgust. Zaradi povečane odsotnosti z dela ob letnih dopustih v juliju in avgustu naj se le-ta planira realno.

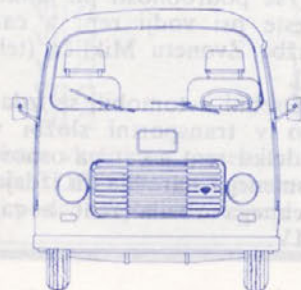
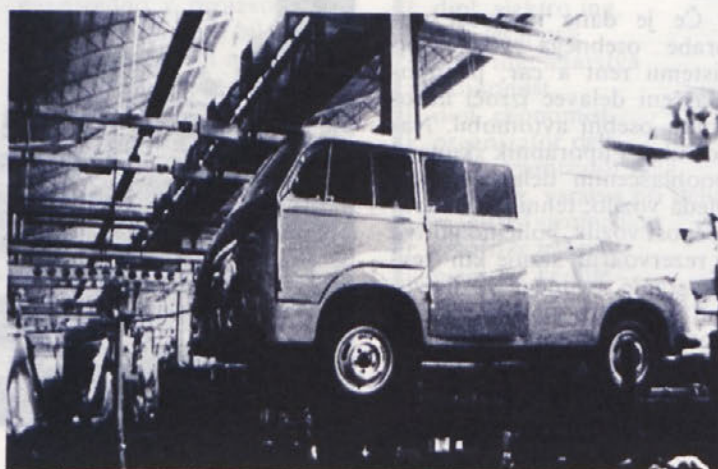
Nujno je potrebno urediti tudi odhode avtobusov za prevoz zaposlenih iz Novega mesta ob 15.15 uri in 23.15 uri in ne 5 minut prej, kot se danes prakticira. Podan je bil tudi predlog, da tozda Tehnoservis zagotovi potrebno število sedežev za vse relacije.

S povečano produktivnostjo dela (uvedba realnih normativov časa in boljšega koriščenja delovnega časa) v obdobju september — december 1983 je treba nujno zagotoviti (z dodatnim številom delavcev — 100 delavcev za proizvodnjo) izvrševanje sprejetega plana proizvodnje, kot je razvidno iz tabelaričnega prikaza.

Na osnovi navedenih ukrepov je bil predlagan plan proizvodnje v letu 1983, ki ga je potrdil tudi delavski svet tozda Tovarna avtomobilov. Tako naj bi izdelali: 39019 vozil R—4, 4616 vozil R—18 in 1872 dostavnih vozil.

Od septembra naprej bodo izpolnjevali že zastavljeni plan proizvodnje R—4 po mesecih ter prinašali zaostanek, ki je v proizvodnji nastal od 1. julija 1983. Načrtujejo, da bi zaostanek 2910 vozil R—4 zmanjšali do konca leta na 1981 vozil R—4, kar pomeni, da je potrebno za toliko, oziroma za 4,8 odstotka, znižati sedanji plan proizvodnje vozil R—4. Plan proizvodnje vozil R—18 pa bo povečan za 616 vozil oziroma za 15,4 odstotka od septembra do decembra tega leta, kar pomeni, da bo potrebno obstoječi načrt zvišati. V proizvodnji dostavnih vozil, kjer je propustnost te linije omejena na okrog 10 vozil na dan, načrtujejo do konca leta proizvodnjo 1872 namesto 2411 vozil, kar predstavlja znižanje obstoječega načrta za 659 dostavnih vozil oziroma 27,3% .

Predlagani plan za leto 1983 je za doseganje 100 odstotne realizacije izredno zahteven, zato nameravajo v tozdu TA takoj začeti pripravljati in izvajati predlagane ukrepe, saj le na ta način lahko z najmanjšim številom zaposlenih zagotovimo izvrševanje plana proizvodnje. Pri tem pa je predvsem pomembno tudi to, da se s 1. septembrom 1983 resnično uvede stimulatívno nagrajevanje na realizacijo plana proizvodnje.

Pregled realizacije in predlog plana proizvodnje do konca leta

OSEBNA VOZILA

Proizvodnja/mesec	I — VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	SKUPAJ	MODEL 84
IZVOZ RENAULT									
R—4 TL 1123	5615	189	612	1000	670	800	1000	9886	4271
R—4 GTL 1128	6519	295	900	1500	1050	1100	1500	12864	6345
SKUPAJ:	12134	484	1512	2500	1720	1900	2500	22750	10616
DOMAČI TRG									
R—4 TL 1123	2146	1116	1728	322	1000	700	640	7652	
R—4 GTL 1128	3119	1000		1078	1420	1000	1000	8617	
SKUPAJ:	5265	2116	1728	1400	2420	1700	1640	16269	
SKUPAJ R—4:	17399	2600	3240	3900	4140	3600	4140	39019	
R—18	2086	300	330	460	500	440	500	4616	
Število delovnih dni		20	24	23	23	20	23		
Dnevna proizvodnja R—4		130	135	170	180	180	180		
Dnevna proizvodnja R—18		15	20	22	22	22			

GOSPODARSKA VOZILA

	I — VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	SKUPAJ	MODEL 84
Model 82	498	49	30					577	
1911 KOMBIBUS		41	40	124		100	124	429	
1912 SERVIS			60		134			194	
1918 INTERVENCIJSKI		50			50			100	
1920 GASILEC			60				60	120	
1976 SANITET				60		60		120	
1930 CESTAR				23	23	20	23	89	
1932 SERVIS S P. S.				23	23	20	23	89	
SKUPAJ:	498	140	190	230	230	230	230	1718	
KOMPLETIRANJE	154							154	
Skupaj:								1872	
Število delovnih dni		20	24	23	23	20	23		
Dnevna proizvodnja		7	8	10	10	10	10		

Novo mesto, 20. 7. 1983

„Rent a car“ v IMV

Da bi čim bolj ekonomično izrabili službena vozila je bila organizirana posebna služba: imenujemo jo sposojevalnica službenih vozil ali rent a car, ki je organizirana v sklopu temeljne organizacije Tehnoservis.

Da bi bili o načinu, možnostih in delovanju te službe čim bolj obveščeni, naj vam predstavimo povzetek začasnega organizacijskega navodila o prevzemu in oddaji osebnih vozil, ki so na razpolago za izposajo. Določbe tega začasnega navodila veljajo, dokler DS DO IMV ne bo sprejel dokončnega poslovnika za uporabo osebnih vozil po sistemu rent a car.

Vse podrobnosti pa lahko zveste pri vodji rent a car službe Zvonetu Mikliču (tel. 87).

Osebnih avtomobilov se izdajajo v transportni službi v oddelku rent a car na osnovi pismenega naročila za izdajo osebnega vozila rent a car IMV.

Naročilo za izdajo osebnega avtomobila rent a car podpiše direktor temeljne organizacije ali od njega pooblaščen oseba, za delavce delovne skupnosti pa direktor sektorja ali od njega pooblaščen oseba. Na osnovi naročila odgovorna oseba v oddelku za rent a car napiše potni nalog za osebni avtomobil. V primeru, da so vsi avtomobili na poti, vpiše na naročilo pripombo, da „ni vozila“ in naročilo vrne naročniku.

Če je dana možnost uporabe osebnega vozila po sistemu rent a car, pa pooblaščen delavec izroči naročniku osebni avtomobil. Naročnik — uporabnik skupaj s pooblaščenim delavcem pregleda vozilo: tehnično neoporečnost vozila, količino goriva v rezervoarju, stanje km števca, stanje osebnega vozila zunaj in v notranjosti ter stanje dodatne oziroma obvezne opreme vozila.

V kolikor na vozilu ni vidnih znakov poškodbe in stanje

dodatne oziroma obvezne opreme odgovarja stanju po seznamu, naročnik prevzame vozilo in podpiše v prvi del potnega naloga, da je vozilo prevzel. Pri tem evidentira tudi čas prevzema. Voznik mora imeti veljavni potni nalog med vožnjo pri sebi.

V kolikor pa uporabnik in pooblaščen oseba pri primopredaji ugotovita določene nepravilnosti na vozilu, mora pooblaščen oseba te pripombe evidentirati na hrbtni strani obrazca.

Po uporabi mora naročnik — uporabnik osebno vozilo

takoj vrniti. Pooblaščen delavec in uporabnik avto pregledata in ugotovita stanje vozila po uporabi in sicer: stanje vozila, stanje km števca, stanje goriva, stanje dodatne in obvezne opreme ter čas, ko je bilo vozilo na uporabi.

V primeru, da je avto poškodovan, sestavi pooblaščen oseba zapisnik in ga oba podpišeta. En izvod zapisnika dostavi pooblaščen oseba v vednost odgovornemu vodji, ki je izdal naročilo.

Uporabnik osebnega avtomobila rent a car je dolžan po uporabi avto vrniti s polnim rezervoarjem. Z gorivom se lahko oskrbi po končani vožnji s posebno naročilnico, ki se nahajajo v knjigi v vsakem osebnem rent a car vozilu. Uporabnik je dolžan ob nakupu goriva in maziva na Petrolovi črpalki čitljivo podpisati naročilnico in nabavo goriva evidentirati na obrazcu „kontrolnik nabave goriva“. Če se oskrbuje z gorivom na podlagi bencinskih bonov, mora zahtevati na bencinski črpalki knjižno noto, iz katere bo razvidna količina nabavljenega goriva in olja ter registrska številka osebnega vozila.

Pooblaščen delavec v oddelku rent a car prevzema naročila za osebna vozila za uporabo naslednjega dne praviloma do poteka delovnega časa. Vozila rent a car izdaja do 15. ure. Delavci, ki gredo na službeno pot zgodaj zjutraj, prevzamejo vozilo prejšnji dan, s tem, da pri službujočem vratarju vpišejo v rubriko uro odhoda. Vozilo mora biti ta čas parkirano na določenem mestu, ki je zavarovano. Uporabnik osebnih vozil rent a car mora vrniti avtomobil praviloma takoj po končani vožnji. V kolikor se vrne s službene poti izven delovnega časa, pusti osebno vozilo na določenem parkirnem prostoru. Službujoči čuvaj ali vratar v rubriko potnega naloga vpiše čas prihoda vozila na pa-

rkirni prostor. Naslednji dan na začetku delovnega časa uporabnik in pooblaščen oseba opravita primopredajo vozila.

V primeru, da uporabnik podaljša bivanje na službeni poti, mora do primopredaje predložiti novo naročilo in sicer za toliko časa, kolikor je vozilo imel na uporabi.

Uporabnik sme uporabljati osebno vozilo rent a car samo za službene namene in na tisti relaciji, za katero je izdan veljavni potni nalog. Uporabnik osebnega vozila je v času uporabe dolžan ravnati z osebnim vozilom vestno, z vso skrbnostjo in ga varovati pred poškodbami. Dolžan je voditi evidenco porabe goriva in se dosledno ravnati po tehničnih normah za uporabo osebnega vozila ter odpravljati vse napake sam ali v ustreznih delavnicah, da ne bi zaradi tega prišlo še do večjih okvar na vozilu. Za vse okvare, nastale po njegovi krivdi ali zaradi hude malomarnosti, je voznik — uporabnik odškodninsko odgovoren.

Uporabnik — voznik je dolžan v primeru nesreče, če je nastala večja okvara na vozilu ali telesna poškodba, takoj obvestiti najbližjo postajo LM. Če tega pogoja ne izpolni, nosi vse stroške, ki so posledica nesreče. Uporabnik vozila ob

nesreči oziroma karambolu udeležencu ne sme izdati zavarovalnega kupona oziroma police o zavarovanju osebnega vozila, temveč udeležencu objasniti, da mu bo ta dostavljen na podlagi zapisnika na njegov naslov.

Voznika — uporabnika, ki z vozilom rent a car ne ravna kot dober gospodar in uporablja vozila v nasprotju s temi začasnimi navodili, mora odgovorna oseba seznaniti, da v bodoče ne bo dobil vozila na uporabo. Z zapisnikom o vzroku za takšno odločitev pa obvesti tudi odgovornega vodjo, ki je podpisal naročilo za osebno vozilo.

Začasno navodilo za uporabo osebnih vozil po sistemu rent a car se začne uporabljati takoj. Pod uporabo osebnih vozil po sistemu Rent a car spadajo vsa osebna vozila v DO IMV brez stalnega urnika, ne glede na to, kje so sedaj na uporabi. V skladu s temi navodili se uporabljajo po sistemu rent a car tudi vsa dostavna vozila — kombiji brez stalnega voznika.

In na koncu še to: na razpolago je 6 vozil, od tega dva R—4 GTL, en R—4 TL ter trije kombiji.

Služba izposojanja vozil je trenutno v pisarnah Tehnoservisa, ureja pa se že ustrezen prostor ob plinski postaji.

Na praksi nad dvesto učencev

V poletnih mesecih ostajajo šolske klopi za nekaj časa prazne, učenci pa se predajajo brezskrbnim počitniškim dnevom. Vendar ne vsi. V izobraževalnem centru v organizacijsko kadrovskem sektorju skupnih služb so nam povedali, da je bilo v poletnih mesecih na počitniški praksi nad dvesto učencev.

Del teh je imel obvezno prakso, ki jo načrtuje šolski program. — Pred vsem so bili to učenci lesne, strojne, kemijske, administrativne in ekonomske šole, gimnazijci in študentje vseh letnikov fakultet. Obvezno prakso opravljajo v glavnem po predvidenem programu — po strokovnih službah, neposredno v proizvodnji pa so na praksi v TOZD Tovarna avtomobilov, v proizvodnji III in V ter v TOZD Tovarna prikolic.

Ko smo praktikante spraševali o njihovih ocenah, mnenjih in predlogih, smo lahko ugotovili, da ostajajo več ali manj enaki kot v prejšnjih letih. Zadovaljni so, vendar se jim zdi, da včasih dolgočasno posejajo, da ne dobijo vedno takšnega dela, kot bi si ga želeli, da jih sodelavci pošiljajo po nakupih v trgovine itd. Vsi pa so bili menili, da se v času počitniške prakse lahko veliko naučijo, spoznajo z delovno organizacijo in delovnimi navadami ljudi, ki so v njej zaposleni, in ne nazadnje je tu še zaslužena nagrada.

V izobraževalnem centru so počitniško prakso ocenili kot uspešno in poudarili, da so učenci, ki so prakso opravljali neposredno v proizvodnji, s svojim delom, ki je bilo vestno in marljivo, vsem nam omogočili, da nismo v delovnih rezultatih občutili dopustniške mrzlice. Tudi ocene, ki jih dobi vsakdo, ki opravlja počitniško prakso, to potrjujejo, saj so bili skoraj vsi ocenjeni z najvišjo oceno in temu primeren je bila tudi nagrada.

Še o nečem, kar je povezano z aktivnostjo izobraževalnega centra, bi vas radi seznanili: intenzivno so v minulem šolskem letu v petih skupinah us-

posobili z delom preko sto učencev.

Usposabljanje je potekalo v okviru dvomesečnega praktičnega dela, neposredno pri delih in nalogah v proizvodnji in enomesečno teoretično usposabljanje po programu, ki so ga izdelali v izobraževalnem centru s sodelovanjem strokovnih služb v delovni organizaciji in zunanjih institucijah.

Program praktičnega usposabljanja zajema usposobitev za konkretna dela in naloge na proizvodnih linijah, teoretični del pa vsebuje nekaj splošnih predmetov: računstvo, organizacija lastnega dela, samoupravljanje, varstvo pri delu, slovenski jezik in družbeno samozasčito. V okviru strokovnih predmetov udeleženci usposabljanja dobijo vpogled v posamezna področja kot na primer: v delovna sredstva, strojne elemente, tehnologijo materiala, energijo, itd. Po tem spoznavanju lažje in hitreje razumejo delo, za katerega se usposabljujejo.

Program usposabljanja izvajamo s sodelovanjem z območnimi skupnostmi za zaposlovanje, ki to usposabljanje

tudi delno financirajo. Neposredno usposabljanje poteka preko srednje šole tehničnih usmeritev Novo mesto. Večji del predavateljev je iz vrst delavcev IMV. Usposabljanje je selektivno, udeleženci, ki program uspešno zaključijo, dobijo ob koncu ustreznega potrdila, ki nima le internega značaja in si pridobijo naziv monter avtomobilske (prikoliške) linijske proizvodnje ali pa preoblikovalec kovin, če se usposabljujejo za delo v proizvodnji III. Z uspešno zaključenim programom jim je priznana druga stopnja usposobljenosti in jim je ponujena možnost nadaljnjega izobraževanja.

Ta program usposabljanja obiskujejo delavci, ki so zaključili osnovno šolsko obveznost in prvič iščejo zaposlitev.

Tako je za vse, ki so mlajši od 17 let in se želijo zaposliti v naši delovni organizaciji, ta program usposabljanja obvezen, kajti le na ta način lahko pričakujemo dvig delovne in izobrazbene usposobljenosti delavcev v neposredni proizvodnji in jim obenem ponudimo tudi možnost nadaljnjega usposabljanja.

Še lahko dobite štipendijo

Izobraževalni center obvešča interesente, da je zaradi premajhnega odziva podaljšal rok prijav za šolanje ob delu za šolsko leto 83/84 — Kurir Informator št. 6/83 z dne 28. 2. 83 — do vključno 15. 9. 1983.

Razpisane so štipendije za naslednje poklice:

	stopnja	skupno št.
obdelovalec kovin	II	28
oblikovalec, preoblikovalec in spajalec kovin in vzdrževalec vozil in storjev	IV	18
obratni strojni tehnik	V	12
elektrotehnik	V	3
lesni tehnik	V	6
strojni ing.	VI/1	18
dipl. stroj. ing.	VII/1	16
ing. kemije	VI/1	2
elektro ing.	VI/1	1
dipl. elektro ing.	VII/1	1
ing. lesarstva	VI/1	6
dipl. ing. lesarstva	VII/1	4
ekonomist	VI/1	6
dipl. ekonomist	VII/1	3
organizator dela	VI/1	14
dipl. organizator dela	VII/1	12
dipl. ing. varstva pri delu	VII/1	2
magister strojništva	VII/2	2
magister lesarstva	VII/2	1
magister kemije	VII/2	1
magister ekonomije	VII/2	2

Prijave na razpis je potrebno vložiti na posebnem obrazcu v kadrovskih službah TOZD ali v izobraževalnem centru, kjer dobite tudi podrobnejše informacije.

Robna furnirka bo odslej nepogrešljiva

Obiskali smo nač bodoči tozđ

Po novi reorganizaciji, s pomočjo katere naša delovna organizacija prerašča v sestavljeno organizacijo, naj bi tudi lesni obrat v Semiču prerasel v temeljno organizacijo združenega dela.

Ko smo obiskali ta obrat z namenom, da vam ga predstavimo, smo v pogovoru z vodjem obrata Cirilom Pustavrhom, Ivanom Sepaherjem, vodjem proizvodnje, in Vladko Šimac, obratnim tehnologom, zvedeli marsikaj zanimivega.

Kot sami pravijo, z novo reorganizacijo, s tem da obrat postaja temeljna organizacija v njihovem delu, ne bo nekih posebnih novosti, saj so že sedaj delali samostojno, z vsemi potrebnimi službami. Prav tako ostaja nespremenjen proizvodni program, prav revolucionarne pa so, kot sami pravijo, spremembe v načinu dela. Še pred kratkim so bili edini v Sloveniji, ki so ročno žagali letvice in ročno lepili robove. Strojno opremo so imeli izrabljeno in težko bi bilo govoriti o neki lesni industriji, še obrtni delavnici ne,

saj je bilo delo takorekoč manufakturno, ročno in prav težaško. Vseeno pa so po najboljših močeh vsi zaposleni, 83 jih je, delali in izpolnjevali zastavljene naloge. V pogovoru so dejali, da so leta 1970 dobili dve krožni žagi in debelinski skobelni stroj, kasneje pa še mizni rezkar in dvojno prirezovalko in potem vse do danes ničesar več.

Zato pa vlada danes, ko so novo nabavljeni stroji že v zagonu, med zaposlenimi zadovoljstvo in znova je v njih zaživela vera, da le niso nekje na robu dogajanja in da so pozabljeni.

V okviru sanacijskega programa je bila nabavljena in montirana nova strojna oprema, ki pomeni humanizacijo, ekonomičnost in večjo kvaliteto dela. Tako že uporabljajo dve novi stranski prirezovalki za formatno obde-

Odslej nanašanje lepila ni več ročno

lavo elementov, hidravlično stiskalnico za ploskovno lepjenje elementov, nanašalec lepila, s katerim strojno nanašajo lepilo na elemente, robno furnirko za furniranje robov in furnirko za furniranje radiusov. Da pa bi bila celotna tehnološka linija zaključena, potrebujejo še stroj za razrez letvic, ki jih je v vsakem elementu prikolice precej. Sedaj jih žagajo ročno, s formatno krožno žago.

Nedvomno je zadovoljstvo in dodatni elan ob montaži novih strojev v Semiču ponovno

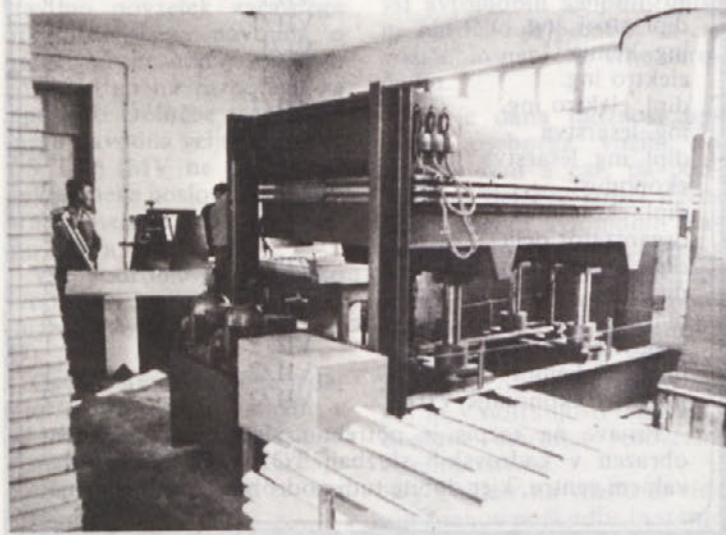
zaživel. Z velikim ponosom in zadovoljstvom so nam vse nprave tudi razkazali.

Ob odhodu so potožili le, da nimajo viličarja. Ročno nakladajo na kamijone težke zaboje z materialom za Belgijo, tako kar šest krepkih možakov poprime za zaboj in ga dvigne...

Morda se bo tudi viličar za Semič našel, počakali bodo, kot so tudi na te nove stroje čakali vrsto let in brez katerih, kot pravijo, ne bi imeli osnovnih pogojev, da iz obrata prerastejo v temeljno organizacijo.

Za izdelavo posameznih elementov potrebujejo ogromno letvic, ki pa jih takole pripravljajo...

Nova tovarna prikolic

Tudi v tozdu Tovarna opreme Črnomelj se lahko pohvalijo z novo opremo. Na fotografiji vam predstavljamo možničarko.

Nova oprema v prikoličarski dejavnosti

Da nam tehnologija in opremljenost naših prikoliških temeljnih organizacij nista bila ravno v ponos, vemo vsi. Oprema, če o njej sploh lahko tako govorimo, je bila zastarela in je bolj kot v delavnice sodila v muzej.

Ob pripravi sanacijskega programa v prikoliški dejavnosti je bila kot prednostna naloga nabava novih strojev in opreme, ki naj bi spremenila „obrtne“ delavnice v nekoliko sodobnejše in kvalitetnejše opremljene proizvodne prostore.

Nekaj nove opreme in orodja je že nabavljeno, v teku so priprave na novo „sendvič“ tehnologijo, nove stroje pa je moč uporabljati tudi v današnji redni proizvodnji. Del opreme, ki bo izdelana po posebnem naročilu. Gre za stroje, ki niso standardni za lesno industrijo, so pa prilagojeni novi „sendvič“ tehnologiji Prikoličarji računajo, da bodo vsi stroji tu v začetku prihodnjega leta, ko naj bi bili nared tudi novi proizvodni

prostori in ko bo stekla tudi montaža novih strojev.

Večina nabavljene opreme, katere vrednost ocenjujejo na 3,5 milijarde starih dinarjev, je že aktivirane po posameznih temeljnih organizacijah.

V Tovarni avtomobilskih prikolic v Brežicah so dobili drobne strojčke in orodja, kot so kombinirane klešče za elektroinstalacijo in pnevmatska kladiva, ki omogočajo normalno delo.

V Tovarni oken in kovinske galanterije v Šmarjeti so imeli precej težav z izdelavo vrtin v pleksi steklo, sedaj so nabavljene nove vrtalne enote za vrtanje pleksi stekla, s čimer je izboljšana kvaliteta vrtin in znatno zmanjšan izmet. V kratkoročnih načrtih je predvidena vpeljava nove sodobne tehnologije, za katero oprema naj bi bila nabavljena v naslednjem letu. Tedaj bodo pričeli izdelovati okna po novi tehnologiji.

Z najbolj zastarelo opremo pa so se lahko „pohvalili“ v Tovarni opreme v Črnomlju in

Šentjerneju. Ročno, naporno fizično delo so zdaj zamenjali novi skobeljni stroji in stroji za robno furniranje. Seveda še zdaleč s tem niso odpravljena vsa ozka grla v proizvodnji, vendar pa so s tem vsaj najakutnejša že odpravljena. Ta-

ko je potrebno v Tovarni opreme v Šentjerneju kar najhitreje usposobiti linijo za izdelavo vrat. To onemogoča tudi prostorska utesnjenost, vendar pa je v naslednjem letu predvidena v tej temeljni organizaciji prostorska razširitev.

GLAS MLADIH - GLAS MLADIH

Spet na delo!

Poletni meseci so običajno dopustniški, kar je moč opaziti tudi v manjši aktivnosti mladinskih organizacij v naši delovni organizaciji. Kljub temu pa le nismo celo poletje sedeli križem rok. Konferenca mladih IMV je imela v tem času tri sestanke in izpeljala okroglo mizo na temo „Problemi aktivnosti OO ZSMS DO IMV in problematika informiranja“. Kljub manjši udeležbi smo ugotovili vzroke za premajhno aktivnost mladih v nekaterih okoljih in skušali z zavzetimi stališči pospešiti dejavnost osnovnih organizacij. Izvedli smo tudi evidentiranje za člane predsedstva pri OK Novo mesto ter sodelovali pri vzdrževanju reda ob 8. srečanju IMV delavcev na Gorjancih.

Aktivnost posameznih OO v tem času ni bilo čutiti, zato pa se je prebudila aktivnost SMPDB DO IMV. S ponovnim evidentiranjem članstva je brigada uspela pritegniti v svoje vrste na novo zaposlene mlade ljudi ter okrepila kadrovske sestavo z udeleženci republiških in zveznih MDA. Tudi planinsko društvo je bilo z udeležbo mladih na pohodu na Grintavec in Triglav prav zadovoljno.

V septembru bodo morali člani OO ZSMS prijeti za delo,

saj v mnogih še niso imeli volilno—programske konference, razprave o demokratizaciji odnosov, niso izdelali seznamov mladincev. To so naloge, ki smo si jih naložili na prvem sestanku konference mladih in katerih nosilci so predsedstva OO. Naloga konference mladih pa je, da aktivira vse OO, da bodo opravljale svoje obveznosti, samostojno odpravljale probleme in odločale oz. sprejemale stališča o vprašanih, ki zadevajo življenje in delo mladih v DO. Nujna bo tudi tesnejša povezava s kadrovske službo, da bomo tako lahko na novo zaposlene mlade že ob njihovem vstopu v DO vključili v mladinsko organizacijo. Predvidoma v oktobru bomo organizirali izlet v „Mehanotehniko“ v Izolo in tako vrnili lanski obisk mladih iz te delovne organizacije.

SMPDB bo v septembru organizirala dvodnevni piknik brigadirjev na Gorjancih. S peš hojo do cilja bomo obeležili ime „pohodna“, z zanimivim športnim in kulturnim programom pa bomo skušali navsezadnje nova poznanstva tudi z vojaki iz kasarne „Milan Majcen“ in z dijaki ekonomske srednje šole iz Novega mesta. Seveda bomo kasneje izpeljali celodnevno delovno akcijo na trasi pred tovarno ali pa na Gorjancih.

Tovarna prikole Brežice

Na ŽIV — ŽAVU

Da so naši otroci željni dogodivščin in da v našem mestu primanjkuje prireditev, ki bi jim bile namenjene, je bilo ponovno dokazano, ko smo v avgustu v Kurirju objavili, da konferenca mladih naše delovne organizacije prireja obisk na zabavno otroško prireditev Živ—žav v Kranju.

Prijav je bilo nepričakovano veliko in prav lahko bi z mladimi, razigranimi nadobudneži napolnili kar dva avtobusa, saj je bil to res prav prijeten zaključek počitnic. Za prvič smo organizirali le en avtobus, ki je brezplačno, a varno odpeljal naše malčke 27. avgusta, zadnjo soboto v tem mesecu, na to otroško veselico. Žal v Novem mestu takšnih pravih, prijetnih, razigranih in domiselnih otroških prireditev ne znamo pripraviti, zato pa je glede tega dokaj dobro poskrbljeno za odrasle.

Nekaj otrok, predvsem mlajših, je imelo s seboj tudi mame in očete, večina nadobudnežev pa je na pot odšla kar sama. Zanje je ves čas skrbelo nekaj deklet. Že med vožnjo proti Kranju je bilo razpoloženje

razigrano, ves čas sta po avtobusu odmevala smeh in pesem.

Na prizorišču Živ—žava v Kranju je kar mrgolelo otrok. Največ se jih je seveda zbralo na odru, kjer je ves čas potekal program. Nastopali so priljubljeni pevci, med katerimi je bil otrokom seveda najbolj všeč Andrej Šifrer. Nastopali so tudi otroci. Nekateri so odšli na „ribolov“, drugi so trgali hlače na toboganu, eni so vzeli v roke čopiče in barvice, se

vsedli na travo in ustvarjali svoje mojstrovine.

Žal pa je bilo vse skupaj za otroke kar naporno, tako da smo morali iz Kranja, ko je prireditev bila še v polnem razmahu. Saj bi otroci še radi ostali, čeprav sta jih utrudila vožnja in vročina.

Morda nam bo želja in veselje otrok, ki so se veselili na Živ—žavu dala spodbudo, da tudi v naši občini začnemo razmišljati o dobrih otroških prireditvah.

Tradicionalni pohod na Triglav

Tudi letos je planinska sekcija organizirala pohod na Triglav. Udeležilo se ga je 28 ljubiteljev planin.

Iz Novega mesta smo se odpeljali ob 5.00 uri zjutraj, ko je marsikdo izmed vas še trdno spal. Naša prva postaja je bil dom na Vratih, kjer smo se poslovili od avtobusa in se pripravili za pešačenje. V začetku je bila pot položna in prijetna, toda kmalu so nas pozdravile prve skalnate stene in marsikomu je ob pogledu nanje postalo vroče. Toda prvi koraki so bili že narejeni in s tem tudi začetni strah premagan.

Po večurni hoji in vzponih smo prispeli do doma na Kredarici, kjer smo si nabrali novih moči in se okrepčali ter nadaljevali pot proti vrhu našega očaka Triglava. Hoja je bila strma in nevarna, zato smo morali biti zelo previdni.

Toda naš trud je bil poplačan, ko smo zagledali Aljažev stolp in se povzpeli do njega.

Tako se je marsikomu uredničila skrita želja, ki jo je gojil v sebi več let, da bi mogel s Triglava zreti na vse strani naše lepe domovine. Tiste planince, ki so bili prvič pri Aljaževem stolpu, smo tudi krstili, kakšen pa je bil krst, te skrivnosti vam ne izdam.

Ko smo končali s krstom, slikanjem in žigosanjem naših knjižic, smo se spustili proti koči na Doliču. Tu smo tudi prespali, naslednji dan pa pot nadaljevali proti dolini Sedmerih jezer. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno in tako so se jezera lesketala v soncu kot opeva pesem. Kmalu se nam je tudi ponudil pogled na kočjo pri Sedmerih jezerih, kjer smo si privoščili izdatnejši počitek.

Tu smo se skupno dogovorili, da bomo pot nadaljevali čez Komarčo in si pri tem ogledali še zadnje, to je Črno jezero. Tudi ta pot je bila zelo nevarna in zahtevala precej previdnosti.

Svoj pohod smo zaključili v Bohinju, kjer nas je čakal naš avtobus.

Vsako pozna stari izrek: „Gora ni nora, nor je tisti, ki gre gor“, vendar marsikdo izmed nas se je prav na tem pohodu prepričal, da ta izrek ne drži dobesedno in da ga uporabljajo le tisti, ki ne zberejo dovolj poguma, da bi spoznali lepote gora.

Če ne verjamte, se lahko o tem sami prepričate, v našem društvu je še dovolj prostora, zato vas vabimo, da se nam pridružite.

ŠTEFKA KADIVNIK
TOZD TA

Športne aktivnosti

Počitnice, dopusti so za nami...

Pričele so se delavske športne igre delavcev naše občine. Najprej je bilo na vrsti merjenje moči v plavanju, kjer je bilo naše moštvo okrnjeno in zato doseženi tudi dokaj skromni rezultati. Ženskega moštva, ki

bi nas zastopalo v Dolenjskih Toplicah, nismo mogli sestaviti, saj je barve IMV branila in to kar dobro edino Joži Drenovec.

Rezultati plavanja:

Moški nad 30 let — prsno: 1. Bencik (Novoles) 40,7, 2.

Rajer (Novoles) 42,8, 3. Braduč (Krka) 43,5 7. Štrumbelj (IMV) 44,4.

Moški nad 30 let — prosto: 1. Lončar (Pionir) 29,9, 2. Papič (Iskra) 32,5, 3. Dular (Novoles) 33,1, 6. Sakelšak (IMV) 34,7.

Moški do 30 let — prosto: 1. Jelenc (Krka) 29,1, 2. Kramarič (Krka) 31,5, 3.—4. Vohar (IMV) Jukič (Pionir) 31,9.

Moški do 30 let — prsno: 1. Dragan (Krka) 42,5, 2. Baloh (Krka) 42,7, 3. Rangus (Pionir) 46,8.

Štafeta: 1. Krka 2,28,7, 2. Novoles 2,31,5, 3.—4. Pionir, IMV 2,34,3.

Ženske: Joži Drenovec 5. mesto 50 m prosto.

Tudi na stadionu na Drski ni bilo toliko tekmovalcev kot prejšnja leta, vendar pa so

rezultati kar spodbudni. Tako je Štrumbelj dosegel prvo mesto v teku na 100 metrov, kar je tudi naš najboljši uspeh na tem tekmovanju.

Rezultati:

Moški — 100 m: 1. Štrumbelj IMV 12,2, 2. Ladišič (Krka) 12,5, 3. Brezovar (Novoteks) 12,8.

1000 m: 1. Gimpelj (Iskra) 2,44,5, 2. Semec (IMV) 2,55,1, 3. Jelenc (Krka) 2,57,5, 8. Lukšič (IMV) 3,14,0.

Daljina: 1. Salmič (Krka) 6,12, 2. Miklavčič (Pionir) 5,58, 3. Šljakove (Iskra) 5,32, 4. Črv (IMV) 5,30, 10. Turk (IMV) 4,88.

Štafeta: 1. Iskra 49,1, 2. IMV 50,5, 3. Krka 50,6.

KURIRJEV OBJEKTIV

Ob žagi, v TOZD Tovarna opreme Črnomelj, urejajo in pripravljajo skladiščni prostor za zrezano hlodovino — vse v znaku varčevanja in ekonomičnejšega odnosa do dragega materiala.

ogledalo

TOZD	št. prisp.
TOZD TOVARNA AVTOMOBILOV	2
Proizvodnja I	3
Proizvodnja II	
Proizvodnja III	1
Proizvodnja IV	
Proizvodnja V	
Obrat Suhor	2
Kov. obrat Brežice	
TOZD TOVARNA PRIKOLIC	
TOZD TEHNOSEVIS	
TOZD COMMERCE	
DSSS	11
TOZD TAP Brežice	6
TOZD TO. OKEN IN KOV.G Šmarjeta	
TOZD TOVARNA »PODGORJE« Šentjernej	
TOZD TOVARNA OPREME Črnomelj	2
TOZD TOVARNA OPREME Mirna	
TOZD ZIF Ljubljana	
TOZD TOVARNA S. OPR. Beli Manastir	4

Tek na 100 m — prvi Štrumbelj

Alkohol in delo

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Samo en alkoholik v taki skupini mu da več dela in skrbi kot devetnajst drugih delavcev; večkrat ga nepričakovano ni na delo, ker ima mačka in njegovo delo — po navadi je to najnižje in najbolj umazano — mora prevzeti nekdo drug, seveda ne „preveč rad“; ali pa pride na delo s precejšnjo zamudo in vse jezi, ki so morali začeti delati ob določeni uri — naskrivaj odhaja z delovnega mesta v bližnji bife in naj ga iščejo po telefonu, vodja ali sodelavec, vsak se jezi, ker ga „nikdar“ ne najdeš na mestu; če je vinjen na delovnem mestu, seveda ne more biti z njim nič za delo, pogosto pa so taki tudi zelo neprijetni, prepirljivi, vse hočejo najbolje znati, najbolj zabavljajo čez slabo organizacijo, vse gre zanje narobe, zgo-

di se tudi, da si najdejo skriti prostor in brezskrbno zaspijo, ne oziraje se, kakšna škoda se dela pri stroju, ki teče, da drugi ne bi opazili, da ga ni.

Nič koliko je že motenj in primerov v delovnih skupinah, ko so težave zaradi alkoholika oziroma alkoholikov v njej. Bili so že primeri, ko je zapita računovodkinja naskrivaj tik pred plačo odnesla celotno gradivo za izračun plač domov, češ da bo doma nadomestila, kar je bila zamudila, ker v službi ni „mogla“ opraviti dela zaradi glavobola po pijančevanju. Doma se je zapila, ni je bilo v službo in šef je šel domov, da bi ugotovil, kje ima gradivo. In še je lagala, da je pustila vse v predalu... Pet let pred tem pa je bila še računovodkinja, ki so jo postavljali za vzor točnosti in reda pri delu.

Pri zdravljenju pridejo neredko na dan prav neverjetne

reči, ki jih pripovedujejo zdravljenjenci o sebi in svojem delu. Tako je nedavno eden od njih povedal, da je zadnji dve leti pred zdravljenjem zjutraj prišel na delo, že kako uro nato pa odšel v bife, da je dobil vase potrebno količino alkohola, malo je delal in se potikal okrog ali pa odšel „bolan“ domov. Le ko je bil „na bolniški“, ni delal tako. In ni bil malo: v prvih sedmih mesecih zadnjega leta je bil skoraj pet mesecev! Vsi so nad njim tarnali, na zagovor pa ga nihče ni poklical prej, ko še ni tako propadel.

Od delovne skupine je torej odvisno, koliko registrira motnje v svojem okolju zaradi čezmernega pitja. Če v njem ni reda, če ni dobre delovne discipline, potem skupinovodja in sodelavci „prezro“ prekršek in motnje, ki jih povzroča vedenje delavca, ki čezmerno pije. V taki skupini tudi ne bi imel nihče moralne moči, da bi zahteval od alkoholika brezpogojen delovni red in disciplino. Še posebno to velja za delovno skupino, kjer čezmerno pije vodja. Skratka, delov-

na skupina, ki je kot celota v neredu, ne more opaziti motenj pri delu zaradi „čezmernega“ pitja.

Neredko pa se srečamo tudi s pridno in urejeno delovno skupino, v kateri nekdo „čezmerno“ pije. Toda vodja in sodelavci v njej so nevedni glede alkoholizma, sicer pa dobrosrčni in sodelavec se jim „smili“, da bi ga strogo prijemali ali celo pošiljali na disciplinsko obravnavo. Zato trpijo ob njem, prikrivajo njegovo pitje in prekrške, ga potihoma prosijo in previdno opominjajo, naj se vendar malo pazi in se drži...

Alkoholno propadanje pa gre medtem svojo pot in zapiti sodelavec ne more več sam nič proti temu, tudi če bi rad. Če se njegova „dobra“ delovna skupina ne bo pravočasno osvestila in poučila o pametnem ravnanju z alkoholikom v delovnem razmerju, bo njihov sodelavec moral pač tako propasti, da mu ne bo več prave pomoči. Nesposoben za delo in za sožitje bo morda prek invalidskega postopka v najboljših letih pristal v onemoglem brezdelju na robu družbe.

Kako se alkoholik izmika disciplinski odgovornosti?

Ko pride alkoholik v tisto fazo svoje odvisnosti od alkohola, da ne more več izpolnjevati svojih delovnih obveznosti in postane moteč dejavnik v medsebojnih odnosih, začno sodelavci ukrepati. Sledijo si: opozorilo, nasveti, disciplinski postopek. Alkoholik se proti „krivičnim obtožbam“ najprej izmika, pozneje pa se v delovnem okolju umakne na „rezervni obrambni položaj“, s katerega vztrajno brani svojo „pravico“ do alkoholne omane, nediscipline in parazitiranja.

Na kratko bomo opisali najpogostejše načine, s katerimi večini alkoholikov uspe do svoje upokojitve „uspešno“ braniti svoj alkoholizem.

1. Po hujših pijančevanjih je alkoholik tako zdelan, da ne more na delo. Za posledicami akutne zastrupitve z alkoholom „skrokan“ leži doma. Odvisno od stopnje strpnosti do posledic pijančevanja predstojnika in zdravnika se odloči za enega od naslednjih izhodov:

Ženo pošlje k zdravniku s sporočilom, da je nenadoma zbolel:

— pojedel je pokvarjeno hrenovko in ima prebavne motnje,

— v križu ga je nekaj uščipnilo.,

— spet ima težave z žolčnikom,

— itd.

Za ilustracijo navajamo „nedolžen“ primer:

32-letni uslužbenec z 10-letnim alkoholičnim stažem, poročen, oče dveh otrok, se je zaradi „ultimata“ v službi (zdravljenje ali odpust) pred enim letom vključil v zdravljenje. Zaradi posledic pijančevanja mu je zdravnik dajal stalež:

leta 1977 — 19 dni, 1978 — 35 dni, 1979 — 48 dni, 1980 — 0 dni (zelo uspešno se zdravi ob „delu“). V skupini je izjavil: Če ne bi imel potuhe pri zdravniku, bi že zdavnaj prej moral na zdravljenje“.

Alkoholik se izmika tudi tako, da sporoči v službo, da ima neodložne zasebne opravke in da potrebuje dan ali dva dopusta. Ko se resnica ne da več prikrivati, se dogaja, da celo alkoholikova žena telefonira moževemu šefu: „Veste, spet se je zgodilo, prosim, če bi mi pisali dva dni dopusta“. Žena dela tako iz strahu, da moža ne bi vrgli iz službe, pri tem pa pozablja dvoje važnih dejstev, da denar, ki ga zasluži, tako požene po grlu in da bi morebitni postopek za izrek ukrepa prenehanja delovnega razmerja zagotovo spravil moža v razmišljanje in morebitno odločitev za zdravljenje.

Tako so si alkoholiki skoraj v vseh delovnih organizacijah izsilili posebne norme, ki so v nasprotju z zakoni in samoupravnimi akti; trezni in marljivi občani imajo pravico izrabi letni dopust samo v dveh delih, alkoholiki običajno lahko dobijo dopust za vsak dan pijančevanja. Ko pa jim zmanjka dopusta — dobijo bolniški stalež. Ni zdravnika — posebno v obratni ambulanti, ki bi si upal vsem alkoholikom odkloniti bolniški stalež za dneve pijančevanja in „mačka“.

Iskanje zaveznikov. Alkoholik poskuša čimveč sodelavcev vključiti v svoj „pivski krožek“, kajti s tem si zagotovi solidarnostno prikrivanje zadržalstva.

Naj navedemo primer: 42-letni mizar je bil že tako odvisen od alkohola, da je v skrajni sili pil tudi šelak. Včasih se je med delovnim časom napil do nezavesti. Sodelavci so ga skrili med zaboje. Ko se je mojster, ki je bil tudi alkoholik, zanimal zanj, so mu rekli, da je odšel po material, ali kaj podobnega.

Takšnih in podobnih primerov bi lahko veliko našli. Če alkoholiki uspejo v svoj „pivski krožek“ vključiti šefa, imajo mir toliko časa, dokler alkoholičnega šefa ne zamenjajo s treznim.

V delovnih organizacijah, kjer je razmeroma veliko alkoholikov, se alkoholiki potrudijo da v disciplinsko komisijo izvolijo „svoje ljudi“. Poslej so disciplinski postopki zaradi alkoholnih prekrškov gola formalnost.

(Nadaljevanje prihodnjic)

IMV KURIR izdaja delovna organizacija Industrija motornih vozil Novo mesto — Izhaja vsakih 14 dni v 5000 izvodih — Ureja uredniški odbor: Zvonka Rangus, Zvone Gavrič, Simo Gogič, Milka Bevc, Ernest Sečen, Jasna Šinkovec, Tomaž Vovk in Jože Zadel — Glavni in odgovorni urednik Simo Gogič — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška c. 18/20 — Grafična priprava: DITC Novo mesto, TOZD Grafika tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.